

Ив. Велковъ

Изъ гънкитѣ на Родопитѣ

Златоградъ

Прѣкиятъ путь до Златоградъ, до този най-отдалеченъ нашъ градецъ, сгущенъ въ последнитѣ южни гънки на Родопитѣ, води презъ Устово. Но сега ние се приближаваме откъмъ изтокъ, по пътя, който иде отъ Кърджали и Момчилградъ.

Вече отъ с. Пресѣка, на десетина километра далечъ отъ Златоградъ, голитѣ безлесни хълмове изчезватъ, настѫпватъ гористи, сѣнчести долинки, освежавани отъ р. Суотли, главенъ дѣсенъ притокъ на Арда. Когато пристига въ Златоградъ, човѣкъ мисли, че влиза въ наше затънто балканско селище.

Разположенъ въ долинкитѣ на Малка и Голѣма рѣка, които се сливатъ подъ самия градъ, Златоградъ изведенажъ ви примамва съ спретнатитѣ си и чисти кѫщи, съ каменнитѣ си засводени мостове, съ тихитѣ затворени улички, съ прихлупенитѣ си външни вратички, до които се редятъ низки дървени седалища.

Златоградъ, по-раншното Дарж-дере, е онова българско кѫтче въ гънкитѣ на Родопитѣ, останало единствено незасегнато отъ мохамеданството презъ всичкото време на турското робство. Дарж-дере значи „просено дере“. Тукъ слизали нѣкога селяни отъ с. Елехча съ стадата си, сѣяли просо, а после нѣколцина заседнали